

Asia: VN/28373/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esityksestä sairausvakuutuslain 2 ja 3 lukujen muuttamisesta. On myönteistä, että esityksessä on tunnistettu kuntoutuksen merkitys sekä yksityisten kuntoutuspalvelujen tuottajien osaaminen ja keskeinen rooli näiden palvelujen tuottajina. Kuntoutuksen toimialayhdistys (KTAY) lausuu esityksestä siltä osin, kuin esitys koskee fysioterapeuttien hoito- ja tutkimuskäyntejä.

Sairausvakuutuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että fysioterapeutin käynnit ilman lääkärin lähetettä olisivat korvattavia enintään neljä kertaa kalenterivuodessa. Pykälä olisi uusi. Säännös koskisi fysioterapeutin suorittamaa tutkimusta tai hoitoa. Muutoksella tuetaan ennaltaehkäisevään ja varhaiseen hoitoon panostamista sekä pyritään vähentämään perusterveydenhuollon kuormitusta. Lisäksi tavoitteena on hyödyntää eri ammattiryhmien osaamista nykyistä paremmin.

Ehdotuksen fysioterapeutin käyntien korvattavuudesta ilman lääkärin lähetettä arvioidaan lisäävän käyntien määrää noin 10 prosentilla ja kasvattavan korvausmenoja noin 10 miljoonalla eurolla. Keskeistä on se, mitä muutoksella tavoitellaan ja tullaan saavuttamaan. Kuten esityksessä todetaan, fysioterapeutin palveluita käytetään etenkin tuki- ja liikuntaelinvaivojen tutkimuksessa ja hoidossa. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat mielenterveyden häiriöiden ohella yleisin sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden peruste. Ajoissa toteutettu fysioterapia, mukaan lukien omahoidon ohjaus, ehkäisee työ- ja toimintakyvyn heikkenemistä ja ongelmien pahenemista. Sillä, että ainakin osalle ihmisistä löydetään apu varhaisemmassa vaiheessa ja estetään näin raskaampien palvelujen tarve, voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia mm. tavoitteessa hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvua.

Esityksen arvioidaan vaikuttavan myönteisesti väestön terveydentilaan ja siten vähentävän osaltaan hyvinvointialueiden työtaakkaa. Lisäksi tuki- ja liikuntaelinvaivojen kuntoutuksella on vaikutus vanhuuden toimintakykyyn ja vanhuspalveluiden tarpeeseen. Kustannusten säästyminen ei toteudu pelkästään lyhyellä aikajänteellä vaan asiallinen ja oikein toteutettu kuntoutus vaikuttaa pitkään, parantaen ja pidentäen työuria sekä mahdollistaen ikäihmisten itsenäistä selviytymistä ja kotona asumista. Esitetty rajaus vuosittaisiin ilman lähetettä tehtäviin käynteihin on melko alhainen. Ilman lähetettä toteutuvien käyntien lukumäärän korottamista on syytä harkita.

Korvattavuuden laajentuessa fysioterapiaan, kotitalouksien kustannukset madaltuisivat kyseisiin palveluihin tehtyjen matkojen osalta, sillä jatkossa näihin terveydenhuollon palveluihin tehtävistä matkoista kotitalouksien maksettavaksi koituu vain omavastuuosuus. Tällä olisi myönteistä merkitystä etenkin pienituloisten talouden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta.

Esitys on kannatettava. Sen voidaan arvioida johtavan kohti keskeisiä palvelurakenteiden ja sisältöjen uudistamisen tavoitteita kuten saatavuuden parantaminen, kustannusten kasvun hillintä ja perustason palveluiden vahvistaminen. Fysioterapian käytön laajentumisen voidaan arvioida vähentävän paineita lääkäreiden vastaanotoilla, koska usein vaivat eivät edellytä lääkärin osaamista. Esitystä tukevat fysioterapeutin suoravastaanotoista saadut kansainväliset ja kansallisetkin tulokset. Fysioterapia on hyvä esimerkki palvelusta, jossa yksityisellä sektorilla on osaamista ja kapasiteettia. Toteutuessaan esitys tulee kohentamaan kansalaisten mahdollisuuksia saada laadukkaita perustason kuntoutuspalveluita asuinpaikasta riippumatta.

Talvitie Jarno
Kuntoutuksen toimialayhdistys